

DIRECCIO Y REDACCIO.

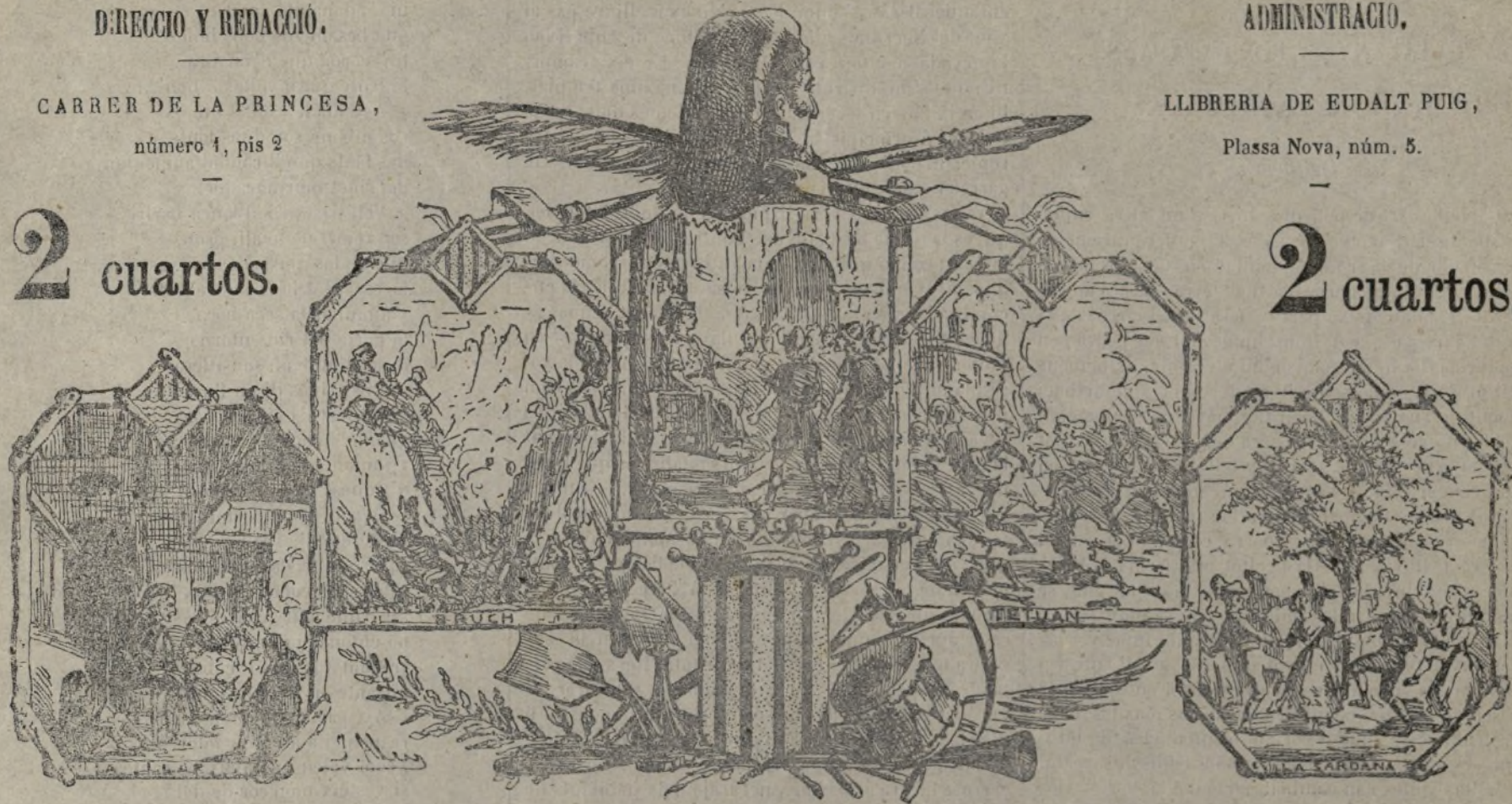
CARRER DE LA PRINCESA,
número 1, pis 2

ADMINISTRACIO.

LLIBRERIA DE EUDALT PUIG,
Plassa Nova, núm. 5.

2 cuartos.

2 cuartos.

ANUNCIS

A PREUS
EQUITATIUS.

LA BARRETINA.

LITERATURA,
CIENCIAS
Y ARTS.

SEMMANARI POPULAR.

SUMARI

DE LAS MATERIAS QUE CONTÉ AQUEST NÚMERO.

Rectificació espontànea, per A. Serra.—*Oda de anacreont*, per J. S.—*Acudit*, per S. S.—*Catalunya y los catalans*, (Continuació), per Joan Cortada.—*Lo plor de la pastora*, per J. R. Vidales.—*Corpus*, per Antonet Serra.—*Rum, Rum*, per F. Vá format, per Emilio Coca y Collado.—*Article fantàstich*, per Vallfogona.—*Teatres*, per Z. de V.—*Solució á la Xarada del número passat*.—*Xarada*, per un Obrero.—*Geroglífich*.

RECTIFICACIO ESPONTANEA.

Ab sentiment hem llegit una atenta carta que un obrer ha tingut la amabilitat de remetrens'. Y en tant l'hen llegida ab sentiment, per quant ens dona á coneixer que lo que la firma no 'ns ha comprés en l'article «De Barcelona á Sant Mus» que publicarem en lo número de dissapte passat. No volem que'l poble renuncií á dos dias de plaher, de cap de las maneres. Lo que si desitjem, es que no malgasti 'ls seus diners quan de segur que no n'hi sobran, lo que si desitjem, es que avans de malgastarsels'ne fassin caritat, lo que si desitjem es que s'atemperin á las circumstancias que 'ls rodejan. No som, ni hem sigut may enemichs del poble: al contrari, som sos lleal y decidits defensors, per mes que no siam sos aduladors com no som aduladors de ningú. Que som sos defensors, ho tenim acreditat, y ho probem ara desde 'l moment que publiquem un semmanari popular, que no té mes fi ni altre objecte com no sia lo d' instruir deleitant.

Lo senyor defensor dels fills del treball á qui contestem, ni 'ns ha compres ni 'ns coneix personalment: del contrari de segur que no 'ns parlaria de guants, ni de banquetes, ni de cotxes, ni de butacas á ne 'ls teatros.

Y cas de que tot aixó que diu fos veritat, no probaria res en contra de lo que nosaltres censuravam en l'article que 'ns cap la honra de defensar. Respecte á lo de empenyarse fins la camisa que porta, debem dir que sentiriam que s'prengués en sentit literal y que s'hi vegés una intenció que reyaltment no hi ha: alló no es mes que una figura retórica, feta á propòsit pera ponderar la impossibilitat que hi ha de que alguns deixin de ser expedicionaris un sol any.

Si alguna altra cosa hi ha que 's pugui considerar com ofensiva, desde ara diem que no s'hi consideri, puig nostra intenció no ha sigut altra que dir als que 's divertian: «¿cóm no os recordeu de qui té fam, vosaltres que aneu á divertirvos?»

A. SERRA.

Van cayentli cara avall:
«Mare meva, que jo 'm moro,
Serp ab alas me ha picat,
D'eixas que 'n diuben abellas
Los treballadors del camp.»
Tranquila y ab calma Venus
La hermosa, li contestá:
«Si una picada de abella
Tant gran dolor te ha causat,
¿Al ferir lo cor dels homens
Quin dolor no causarán
Las tuas llaugeras fletxas
Que guardas en ton buyrach?»

J. S.

(Traduhida del grech.)

ACUDIT.

Falta un ull á una minyona,
Y n'es borni son promés,
Sent tan guapos pel demés,
Que fan honra á Barcelona:
Trobarian molts ben fet
Qu'ell donés son ull á n'ella,
Y ella fora Venus Bella,
Y ell lo cego Cupidet.

S. S.

ODA DE ANACREONT.

Per entre uns frescos rosers
Hont Cupido s'atansa,
Una diligenta abella
Se n'estava voltejant.
Y ab son agulló terrible
En la ma li va picar.
Lo ceguet Dén de l'amor
Tot espantat se quedá
Y ne fugí envers sa mare
Molt mes que corrent, volant.
Aixis diu mentras las llagrimas

CATALUNYA Y LOS CATALANS.

¿QUÉ ES CATALUNYA?

(Continuació.)

Cap a la part de ponent s'hi veu un altre edifici d'ahont sortiren aquelles galeras que feren tremolar lo pabelló de la comptal ciutat en tots los mars, quan sa reyna moderna, la Inglaterra, encara no era res. Cap a la mateixa part y fora ja del círcul de la ciutat, aixeca lo seu front un gegant de pedra, en qual espatlla hi dorman somni etern alguns homens del proscrit poble sobre 'l qual sembla que hi hagi caigut un anatema del cel. Corona 'l cap del gegant un formidable castell fet pera defensa de la ciutat que jau a sos peus, y eix castell brama de tant en tant com si volgués recordar que encara está carregat de trons y llamps. Un jorn fou traydor a sa protejida quan lluytava en guerra civil, puig en tal género de lluytas, fins la llealtat mes ferma sol vacilar. Per sobre dels alts sostres de la ciutat tota, se descobreixen las mil y mil bocas de sa industria, y en mitj del dia omplen la atmósfera de fum, verdader núvol de la seva apoteosis. Avans d'entrar a ne'l port, la vista atravessa ab pena per entre l'espés bosch de mastils, ahont descansan sas alas las naus de cent nacions que li portan los productes de tot l'univers, y extenen per totas parts los fruits de sa terra.

Moltas voltas han cambiat per ella la sort y los temps, més sempre ha sigut la ciutat de l'industria, de la navegació y del comerç. La nació a que perteneix ha sigut victima de infortunis que no tenen compte, mil pobles opulents caigueren en la miseria, altres están avuy deserts, las guerras han acabat ab altres cent, y Barcelona, a la qual alcansaren los mals temps de tots, en mitj d'ells y després d'ells sempre ha sigut gran, porque lo principi de sa vida está en sa mateixa naturalesa y en lo laboriós y emprendedor caracter de sos fills. En mitj de las guerras civils que molt fort l'han cangrenada, un jorn fou jurada sa ruina y caigueren foch y terribla destrucció a sobre d'ella; més Barcelona no decaigué per ço: una bufada de sos fills va apagar eix foch y lo treball de un dia edificá més grandiosos edificis a sobre de sas mateixas ruinas.

En la llengua de terra, qu' es una prolongació de la ciutat en lo mar, s'aixeca lo graciós y modern poble de la Barceloneta. Barcelona 's troba entre 'l Besós y 'l Llobregat, quals aigües conduïdas en canals fertilisan la estensa porció de camps coneguda ab lo nom de Pla de Barcelona. Per la part de Orient s'extent fins a algunas llguas un país hermós, ahont hi ha molts y blanquíssims pobles rics y mariners, als quals se 'ls dona 'l nom generich de pobles de la Costa. Los seus homens de mar tenen fama fins en la mateixa Catalunya, y los innumerables barcos de eixos pobles, construïts en las mateixas platjas, passejan l'antigua vela llatina y la moderna cuadrada, per las regions de América. Entre la ciutat y Montjuich se veuen las hermosas hortas de San Bertran, testimoni irrefutable dels adelantos de la horticultura. Poca extensió té la tal horta, més es un preciós jardí que enamora a nacionals y estrangers y per 'l qual no hi ha pas hivern ni tampoch estiu, puig en totas las estacions presenta la verdura y la vegetació de la primavera. En la pendent que hi ha entre la ciutat y 'l círcul que la circueix s'ostentan altius un creixent número de pobles y un sens' fi de casas de camp, que si 's tira endevant l' *Ensanche*, se reuniran ab la capital, convertintla en una de las primeras ciutats d'Europa. En sa esparjada població, hi están representadas totas las classes y totas las fortunas; y desde la poch pretenciosa barraca de fusta fins a la magestuosa y rica torra coneguda per 'l *Laberinto*, hi ha una distancia inmensa; més eixa llarga escala va pujant no ja per graus, sino per esgrahons desiguals. Acaba eix espay farsit de pobles y de casas al peu de las montanyas, al peu d'eix anfiteatro que remata per un cantó en lo pich de Sant Pere Marí y per l'altre en lo cercle que mes

enllá del Besós s'humilla per' deixar lliure pas al vent del Nort y als ulls que allí al lluny descobreixen la nevada montanya del Montseny. En eixa campinya que s'hi disfruta sempre de un clima templat, hi creix lo rich taronjer, fruit per demés dols que ja madura a principis de Febrer; al bell costat del taronjer hi viuen l'olorós llimoner, lo delicadíssim garrofer y la solitaria palmera.

Vistas la ciutat y sa campinya desde 'l Tibidabo, qu' es la punta mes alta del anfiteatro que la rodeja, la perspectiva que presenta es hermosíssima. Mes quan al venir de Tarragona se troba un ab la encumbrada creu del Ordal, que dista cent llguas, y dirigeix la vista a Barcelona; llavors es quan se veu millor sa felís extensió y com despunta en la espayosa planura com la reyna de tota ella, y s'aixeca com pera deturar las onas que venen a estrellarse a las sevas mateixas plantas. Desde allí se nota al devant la part moderna y la blancor de sas fábricas que li dona l'aspecte de una ciutat contemporánea. Lo fum de sas xamaneyas de vapor apareix desde aquest lloch ja seva aureola, y 'ls mastils que despuntan cap a la dreta del que mira, semblan un poble flotant. Lo viatjer que per eix costat se dirigeix a Barcelona, desde algunas llguas de anticipació ja coneix que ha de estar aprop de una ciutat opulenta al veurer la carretera tota plena de carruatjes de totas lleys que portan fruits pera prohibir a la població, y treurer los productes industrials de son magatzem immens, a fi d'estendrerls per tot Espanya, y al veurer lo fum de las locomotoras que trasladan cotxes, yagons y carros. Lo graciósissim y net trajo dels habitants de sos rededors, la multitud de pobles que en totas parts s'aixecan, l'activitat de tots quants van y venen, lo agut xiulet de quatre ferro-carrils que transportan cada dia millars de viatjers; tot diu que aixó ha de anar a parar a un gran centre de acció y de opulencia.

(Se continuará.)

JOAN CORTADA.

LO PLOR DE LA PASTORA.

IDILI.

Quan lo sol ab son mantell daurat, vé a cubrir lo món,
y dels arbres de la plana
cáuheu llágrimas de goix;
quan esclatant las poncellas
s'obran olorosas flors
que custodian en sos cálsers
finas perlas com tresor;
quan las suaus onas del mar,
que rodolan poch a poch,
van deixant al seu darrera
brumera blanca y or fós;
una hermosa pastoreta
que ab la aurora deix' la son,
voltada de blancas cabras,
con ella follas d'amor,
la pairal casa ne deixa,
y saltant pels enderrochs,
mentres bala una cabreta
y cull l'altra un vert llacós;
vers la marge de un riu
van a eixa hora cada jorn:
riu que la set apaga
de las cabras y 'ls moltons,
y hont la nina, recatada,
quan lo sol es massa fort,
dels vestits fentsen despullas,
tornantse en Vénus de un cop,
dins del aigua cristallina
n'hi refresca 'l seu bell cos.

Més, ay, ¿per qué avuy la nina,
la nina del cabell d'or,
no sonriu com altrás voltas,
ni canta com altrés cops,

ni s'adona del riu
que besant sos peus bufons
li recorda que n'anyora
lo bany que a voltas li don'?

Assentada está la nina;
sos ulls ne son duas fonts,
dos fonts que 'l caudal aumentan
del riuet murmurador.

Vell pastor de blanca barba
son remat ne té allí prop,
que de las vermadas vinyas
ha escapat los nous rebrots,
y a mullar la seca boca
lo porta del riu entorn,
despedintne ab sensillesa
dolsos trinos d'un fluvial.

Tantost l'ovira plorosa,
quan s'hi acostava, para 'l só,
y juntantse 'ls dos remats,
d'aquest modo l'aconsol':

—Digam, bona pastoreta,
pastoreta d'esbelt cos,
¿per qué trista y afligida
estás sens conort ni goix?

¿Per qué avuy com altrás voltas
no entonas juliu cansó,
trenant tos rossos cabells
mirante en la clara font?

—Ay, pastor, lo de la barba,—
respon ella ab greu dolor,—
¿cóm voleu que avuy ne cante
si vesteix món cor de dol?

¿Si l'aymant que més estimo,
que més estimo en eix món,
ab desdenys lo cor me mata
y 'm fa fondre' ab sos rigors?

—¿Y per qué, hermosa nineta,
d'aquest modo enuig te don'?

—Perque ell a un'altra pastora
li ha jurat un nou amor,
olvidant lo que a mi un dia
me vá jurar sota un om:
perque la que avuy estima
no es tant pobreta com jo,
que per dot tinch la puresa
y no ricas joyas d'or,
sent 'l riu lo meu mirall
y 'ls meus adornos las flors.

—Plora, donchs, plora, pastora,
pastora del cabell d'or,
converteix tas cansonetas
tas cansonetas en plors,
puig la flor com més galana,
si no es ruixada, la flor,
té l'existencia ben curta,
perque s'asseca y 's mor!
Plora, plora, pastoreta,
pastoreta d'esbelt cos,
que quan te morias, lo premi
trobarás al altre món,
que en ell Déu hi té un palau,
un palau que hi van tant sols
las animetas que 'n mòran,
que 'n mòran de ver amor.—

Així 'l vell pastor digué
a la nineta ab dolor,
la que al sentir tals paraulas,
presa d'un greu desconsol,
las llágrimas li caigueren
arrancant abundant plor.

J. R. VIDALES.

CORPUS.

Ja hi som, ja 'ls tenim aquí. Per fi ha arribat la hora de compendrer quan petits ens ha fet l'Etern. Y sino comparintse los homens ab lo gegant de la ciutat, y ab la pubilla ó gegantesa las donas. Mentres semblant parella se passejan qu' es un gust per aquestos carrers de Déu, graves com l'emperador de

Russia, impassibles com la sensibilitat de un anglès, y sense sentir los efectes del sol de Juny; nosaltres no 'ns entenem de feyna ab tant y tant suar, y ni siquera podem passejar llibrement pels carrers. Ditxosos ells que tenen qui 'ls guarda la roba mentres que á nosaltres no 'ns la guarda ningú, ditxosos ells que no troban obstacles per sòn camí, puig que tothom 'ls obra pas, mentres que nosaltres estèem esposats á rébrer empentas y á que 'ns fassin véurer las estrellas donantnos una trepitjada á l'ull de poll. ¡Qui poguès ser gegant! ¡Qui poguès estar per demunt de tant raquitisme com invadeix l'univers enter!...

Perque lo cert es que de gegants no n'hi ha en Barcelona més que duas ó tres parellas. Alguns dirán: y bè, ¿qué té de particular? ¿Per ventura 'ls homens poden créixer, es possible que s'estirin més de lo que la naturalesa 'ls permet?

¡Ah! si senyors, sí, á mí no 'm vinguin ab rahons: vull que 'ls homes s'estirin, que creixin. Y si no poden créixer físicament que procurin estirarse moralment. Los jovers que no 's cuidin tant de anar bonichs y que 's recordin de la pátria, de la cosa pública, dels llibres, de la ciencia, de las arts: los vells que sapian que no en va passan los sigles y que no pretenguin alabarnos los temps de Godoy, Torquemada y Calomarde: las mares que sense ser espartanas deixan de ser egoistas y que compreguin la misiò del home en la terra: los pares que plorin la falta de instrucció si es que no la han rebuda y que fassin de manera de posarhi remey procurant que sos fills no puguin dir altre tant quan siguin grans: la societat, en fi, que 's corretteixi dels vicis que té, que 's purifiqui, que surti del egoisme en que 's troba, y allavors los associats créixerem, progresarem y serem gegants sino materialment, moralment al menys.

Corpus Christi: las donas parlan llatí; y tal llatí com parlan, no solsament ara sino tot l'any, perque jo á las donas may las entench. Mirem sino una coqueta que 'ns dirá ab la boca que sí, mentres lo cor estarà dihent que no... Tant de bo que sabessin altras cosas més interessants que 'l parlar llatí...

¡Qué m'agradaria véurer á la dona lliure de tota classe de supersticions, sense créurer en fantasmas ni en altras tonterías!...

¡Qué bonich fora véurer á la dona no cultivant lo jardí del raquitisme y del retrás, fomentant la escola del saber y del foment!... ¡Ah! no 'ns fem il·lusions: respecte á la dona molt hi ha qué fer en Espanya y en Europa y en tot lo mon.

Ara que me 'n recordo: ¿á qué venen totas aquestas reflexions?

ANTONET SERRA.

RUM, RUM.

Hem rebut lo sisé plech de las poesias del senyor Balaguer. Acompanya al mateix un preciós retrato del autor, y que fa honor á la fotografia que l'ha produït.

Un altre periodich catalá en campanya: *L'Esquival*. Ens apresurém á saludarlo y á desitjarli molta sort y forsa aceptació. Decididament la literatura catalana té vida.

Lo nostre periodich no es un semanari purament de localitat, no 's limita á parlar tant solsament de Barcelona: es y aspira á ser, com á catalá, l'eco de Catalunya, la manifestació sincera y espontánea de las sevas aspiracions. Axis es que no podem menos de associarnos al general sentiment que deuen haber causat al public del noble poble de Reus, los quatre suicidis que de pochos dias en aquesta parthan ocorregut en aquella ciutat. Y eixas desgracias son tant significativas per quant han tingut efecte en las personas de quatre teixidors. Aixó proba lo mal estat dels teixidors en Reus, y proba també la necessitat y la conveniencia de que sigui atesa la sollicitut

que s'ha presentat á l'autoritat á fi de que s'obrin treballs publichs per medi dels quals los treballadors no s'hagin de morir de fam. Per altra part, ¿no podrian los fabricants de texits fer alguns sacrificis en be de sos germans que tanta miseria passen? Los ho demanem perque som cristians, no 'ls ho exigim perque no som ni volem ser socialistas:

Hacer bien que Dios es Dios.

La corrida de toros del diumenje passat, si fa ó no fa, fou per l'estil de la primera. Moriren cavalls en gran, se baladrejá forsa, y fins hi hagué gran batussa d'ous plens de farina. La plassa estava plena. Decididament la civilisació té satelits en Barcelona.

Oh fiestas deliciosas...

El Principado s'ha ocupat de un fet altament escandalós comés per un *hermano*,—vaya un *hermano*,—de la casa de Caritat, en la persona d'un de 'ls infelissos que viuen en aqueix establiment. Lo fet suposa violació de las lleys naturals y de las lleys religiosas y civils. De las lleys naturals, perque s'ha atropellat á un ser humá, de las lleys religiosas, perque no es pegant com s'estima al próxim, y de las lleys civils, perque aquestas no autorisan la violació de las naturals y religiosas. Esperém que si lo fet de que 'ns queixem es tant grant com la veu pública assegura, l'autoritat farà saber al Neron de nostres dias, que no en va hi ha lleys en nostra patria y que no en va s'escarneixen eixas lleys.

Corresponent á la atenta invitació que varem rebre, assistirem lo dia de Corpus, al concert matinal que tingué lloch en lo teatro de la Zarzuela. La concurrencia era numerosa y las pessas que formavan part del concert eran escullidas. L'execució ens va satisfer del tot. Donem l'enhorabona al director dels coros, que si mal no recordem, es lo senyor Bartumeus.

Las germanas Sras. Marchissio ja han sortit d'eixa capital. Las saludem y desitjem que tornin á fer las delicias del públich filarmonich de Barcelona.

F.

VÁ FORMAL.

Problem' ho per últim cop.

Francament, sembla qu' es hora
Que 'ns posem á meditar
Del modo que están las cosas
De nostre nació, si us plau.
Escampeu vostra mirada
En lo present y passat,
Y veureu que anem enrera
En contes d'anà endevant.
Deixem á un lloch l'amor propi,
Y siguem despreocupats,
Y veurem cosas de aquellas
Que no fan sigle il·lustrat.
Per exemple aixó de toros,
Já que 's veu qu' es repugnant
Als ulls d'aquellas personas
De que s'en fá un poch de cas:
¿Perque s'hi dona importancia?
Vaja contestin, veyam:
¿Hi ha alguna nació avansada,
Algun regne aixis com cal,
Que dongui importancia á cosas
Que no 'n poden tenir cap?
¿Creuenh moralisador,
Devant de un poble il·lustrat,
(Ó que al menys de tal s'aprecia)
Atrosment véurer lluytar
Los homes junt ab las fieras?
¡Á quin temps hem arribat!
¡Sembla imposible, senyors!...
A fé de mon se 'm fá estrany,
Que simpatisi lo poble
Ab barbaritats tant grans

Ab espectacles tant tristos,
Ab cosas que fan plorar!...
¿Qué té d'estrany que 'ls de fora
Nos tinguin per ignorants?
¿Que 'ns califiquin de bárbaros,
En eix punt, es d'estranyar?
Si bé tenim moltras cosas
Dificilas d'arreglar,
Ne tenim d'altras en cambi
Que están en las nostras mans
Y no obstant no ho fem així:
¿Qué mereix lo que tal fá?
Deixemo córrer que ara;
Me 'n aniria á parar
De l'Habana á la Bordeta,
Y aixó qu' es un poch distant.
Despreocupemnos, senyors,
Mirem las cosas pel clár,
Posemnos las mans al pit
Y confessem que fem mal.
Vostés me dirán: au maco!
Arreglaho tú, xarlatan;
Més jo contestaré:—sol
Es difícil, més veurán,
Que 's posi tothom d'acort
Ab un concell que 'ls vull dar,
Si es que per dar concells
Estich prou autorisat.
Donchs escóltin, seré breu,
Mortifiquintse un instant:
Se sap que vé una quadrilla,
Que ningú 'n vulgui parlar:
Posan cartells pels cantons,
Tothom qu' hi passi de llarch:
Despatxan ja las entradas,
Re d'anarne á comprar cap:
Per un puntillo l'empresa
Obra las portas de franch,
Menos, alló ni una mosca...
Que vejín que ni no donat,
Ne vol disfrutar lo públich
D'espectacles inmorals.
Vostés veurán com s'entornan
Per allá abont van arribar,
Y s'en van á Andalucía
Dient mal de 'ls catalans.
Al saberho 'ls estranjers,
Quedarán tots admirats,
Al saber que Barcelona
Ha fet un punt tant salat.
Y al véurer que 'l nom que 'ns dem
D'intel·ligens é il·lustrats,
Es cert com la llum del sol,
Que ha passat á ser real;
Tal vegada ab cortesia
Y ab tota formalitat,
Se 'ns treguin la gorra y diguin:
L'Espanya va progressant,
L'África ja no comensa
Allá abont diguerem... ¡ca!
Avuy l'Espanya 'ns iguala
Y fins pot passar devant.
Y nosaltres orgullosos
Tot venint á pas per pas,
Compondrem lo que mes facil
Nos sigui á tots d'arreglar:
Per comensar, fora TOROS...
Depres Deu ajudarà.

EMILIO COCA Y COLLADO.

31 Maix 1868.

ARTICLE FANTÀSTICH.

Chaque mot eut toujours deux visages divers.
Boileau.

Ahir me vaig ficar al llit ab una molt extranya mania—si es que hi puga haber mania alguna que nò sia estranya—decidit á fer la barbaritat de escriurer per un publich que may ningú ha pogut sapiguer qui

es—y que jo tampoch may ho he pogut saber—per mes que vostes vegin que a n' ell me dirigeixo.

Un amic meu qu' un dia volia saber qui era 'l publich, va escriureli una carta molt atenta, y per mes que va fersela assegurar en l' administració de correus, no solsament no va tenir contesta alguna, sino que ni tant sols li varen donar lo sobre que devian, en cambi del rebut que li costava 47 quartos. Això me ha fet pensar que lo publich es alguna cosa molt respectabla, quan se li permet que violi impunement lo que hi da de mes sagrat, qu' es la publica correspondencia.

De manera que despres de saber aquest cas, no he pogut menys, que riurermén sempre que en algun periódich he vist alguna queixa motivada per la perduda de periódichs etc., etc., que en alguna administració de correus se hagués experimentat; ¿que molt, m' he dit, que faltin los empleats del publich, si lo publich comensa pera donarli l' exemple? ¿qu' es lo que fa la mona sino imitar las accions de lo seu amo? Bè es veritat qu' aquest li dona de tant en tant alguna qu' altra garrotada; pero no ho es menys que seria ben trist que los empleats de correus y tots los que no corren massa drets, se haguesin de tractar com a la mona.

Mes anem al cas, que com deya al comensar lo article vaig ficarme al lit ab ganas de ser vist y de ser sentit per lo publich,—y una gran idea, que tenia embargat lo meu enteniment, me privava de que pogués ordenar las notas recullidas y de que pogués escriure sobre algun assumpto digne y agradable de tanta illustració com diuen que lo publich poseeix.

Despres de meditar molt y de ferme observacions secretas y de burlarme de mi mateix per tal ridiculosa, tant va arribar a assecarsem la boca que vaig haver de donar ordre a lo meu criat de que 'm portés un vas d' aigua, y despres de assaborirlo y de entregarme de nou a los brassos de la meditació, aquesta va ferho tant bè que 'm va traspasar als de Morfeo y un cop en ells, no vaig tardar en tenir lo somni mes terrible que puga existir entre 'ls terribles somnis.

Somniava que 'm trobava en una gran cambra, y que allí reunidas en concell se trobavan també las facultats totes de lo meu individu. No 's tractava de res menys que de si jo devia ó no escriure per lo publich.

Jo que sò un jove,—que sempre volem serho,—que tinch la desgracia de que 'l jefe del meu cap sia la passió mes diabólica que pugui haberhi entre las diabólicas passions, vaig també tenir la desgracia de veure que en lo somni ella també presidia y disposava a son arbitri. Aquesta passió era lo amor propi, y quan obría la boca, no cal pas que las altras facultats diguessin aquesta boca es meua, perquè jay pobretas si l' arriban a contradir! De algunas altras cambras me fa recordansa aquesta que somniava y que venia representada per los organs de lo meu cerebro, cerebro ó cervell, que may he pogut saber de cert quin era de aquestos tres noms lo veritable. En ella res de bo veyam de tanta fosquetat com hi havia, que no feya cap falta la llum, ans era tingut per criminal aquell que sols hagués protengut illuminarla.

Seria a bon segur per economia, pero ¿no vos sembla lectors meus aquesta una mal entesa economia, quan las mes altas facultats gastavan lo superflu, quan la alimentivitat no podia respirar de ufanosa y en fi quan la adquisitivitat era poderosissima de rica? Gran quietut reiná tant prompte com la campaneta batent va anunciar que anava a ser exposada per la facultat anomenada percepció a la cambra tota, la proposició que havia de passar a ser discutida. Va llegir-se aqueixa ab veu clara y sonora y venia firmada per las facultats mes immorals y retrógradas, que hi havia en la cambra. De prompte y com feridas per lo llam, demanaren la paraula totes las facultats intelectuals, riquissimas en coneixements, pero molt pobres en forsa bruta, en termes que quasi no podian sostenir-se de flacas y tíficas que eran a forsa de ser hostigadas y perseguidas. Ellas constituían allí la verdadera oposició. Allí haurían vostés sentit discursos brillants, allí haurían atírat la lógica de la Causali-

tat, demostrant lo pernicios y degradant que seria per son autor lo article que 's proposava escriure per la Barretina: allí haurían reconegut la comparació fent gala de las figuras poéticas y establint relaciones continuament, donant a coneixer la ineptitud de son autor un cop posat devant de la pleyade de brillants y jovencels escriptors: allí haurían sentit també com la penetració preveyent lo que seria la obra, donava a coneixer que no devia son autor arriscarse a donarla a llum pública, pues de eixa manera evitaria lo ridicol que sobre ell recauria si no obrava son concell. Plorar haurían fet al cor mes dur qu' una penya, tantas exclamacions y tanta filosofia, si la amarganta sátira usada per la xistositat no l' hagués fet mitj riur presentantli la ridiculesa de un autor dolent, que sols un massa amor a las sevas obras, un massa apreci d' ell mateix pot enganyosament conduirlo a creure fer un bè donantlas a la pública llum. Y si ara vostés a tot lo que van imaginantse, hi donan lo corresponent colorit, lo tò que las diversas situacions requereixen, la armonia y lo bon ordre en la exposició; tindran si ho ajudan de un gran llenguatge, de una gran memoria y de una no mes petita reminiscencia, pintat en lo magi un quadro veridich de lo que en lo meu cap fins allavors, havia vingut realisantse. Gran tropell de crits que atabalavan lo meu ánimo, van anunciarme que no tindria altre recurs que publicar lo meu article.

Molt despres vaig reconeixer lo que havia somniat y lo convenient que deuria ser que lo publich de la Barretina n' hagués esment, que si bè res de nou pot ensenyarli podrá tal volta donarli una estona de distracció y potser fins podrá recordarli algun cas historich y veridich, que somnis hi ha que semblan veritats.

Acabo aquest article lector meu, dient que jo tinch un mal, qu' es una verdadera desgracia la de somniar moltíssim y la de serme los somnis molt pesats, mes si a tu te agradan y jo arribo a saberho, no deixaré de veure aigua molt sovint un punt menys qu' ans d' anarmen al jas, ni privaré un cop senthi, de que pesin las mevas mans sobre mon pit, com pesa sobre la conciencia lo recort de alguna falta comesa, a truec de que tinga lloch de somniar molt per 'aixis poguer escullir lo que mes pugui agradarte y distreure 't de tants motius de tristesa com te rodejan en aqueixa trista vida.

VALLFAGONA.

TEATRES.

CAMPS ELISEOS.—A LA LLUNA DE VALENCIA.

Poca cosa es la comedia que 'ns ocupa, y tant poca cosa, que al través d' ella ni un sol instant hi veyem brillar lo geni dramatic. Sols s' hi ven, y seriam injustos si no li reconeguessim, un poch d' estudi, algun coneixement del teatro, y molta forsa de voluntat per part del autor.

Això 'ns explica l' abundancia de xistes fills mes aviat de las ganas de fer riure que de la exponseitat y de la xispa, tals com aquell de trobar a dintre d' un peix gros un altre peix que fumava ab una pipa plena de tabaco: això 'ns explica la poca inventiva que poguerem de cubrir en los tipos, puig lo que tant bé representá lo senyor Clucellas nos recorda bastant lo jove del *Musquit d' arbre*, y també una mica lo de la *Pabilla del Vallés*. Lo Ball de bastons que parla parpissot, ens va fer molt poca gracia per mes que fes riure a algun espectador.

Lo tipo del senyor Fontova, no es tal tipo: es sencillament un home que diu cosas, pero que no refrata la concepció del senyor Campmany. ¿De part de qui está la culpa? Del senyor Fontova no, porque es un excelent artista y sab compendrer perfectament quants papers representa. La culpa la té l' autor que ha sabut concebir un personatge, pero que al estamparlo a ne 'l paper s' ha estrellat. Creyem que d' aquell tipo se n' hauria pogut treure gran partit. Los demes, no ofereixen res de particular, puig tots plegats no van mes allá de la vulgaritat. A pesar de això la senyora Soler y 'l senyor Puigriquer, estigueren a bastanta altura. Efectes dramatics n' hi varem notar algun d' original, mes també n' hi varem trobar molts completament recalcats—no diem plagiat—en una comedia estrenada fa poch, circunstancia eixa última, que posa la copia mes de manifest.

Lo que 'ns va fer mes mal efecte, fou la falta de fondo que 's descubreix en la comedia. Això de creure que lo teatro es un lloch abont sols s' hi va a passar lo temps, es una errada que convé desvaner. Lo teatro es la escola de las bonas costums y tot quan se separi d' aqueixa que anomenarem veritat, per no dirne axioma, mereix censura y res mes que censura.—Z. de Y.

TRAMPAS.

Mientras tant que en l' Odeon

s' hi sol doná un espectáculo,

en que don Fructuos Canonje

ó mister Hume ó be un altre,

ens proban evidentment

qu' existeixen los miracles;

se senten timbals com tocan:

trampas, trampas, tot son trampas.

En tant que un senyor molt rich

no 's veu l' hora de fe 'l grande,

de comprar cotxe y cavalls,

y de guarnirse la sala

ab alfombras y sillons,

y sofás molt richs y aranyas;

se senten timbals com tocan:

trampas, trampas, tot son trampas.

Mientras tant que una senyora

presenta sa hermosa cara

perque 'l publich li contempli

com duas rosas, las gal'tas:

mentres tant que fa molt bulto

perque va molt estufada,

se sent timbals com tocan:

trampas, trampas, tot son trampas.

Ja podeu toca y tocar,

ja podeu tocar, timbalas,

que per mes que repiqueu,

sempre 'l mon será una guassa,

en que hi campará qui pugui

fassi ó no fassi pilladas;

ja podeu toca y tocar:

trampas, trampas, tot son trampas.

ANTONET SERRA.

Solució a la xarada del numero passat.

Lo teu tot bé s' endevina:

Sols vol un poch de rumia.

¿Vols saberho? Donchs ja va:

Lo teu tot es Pa-pa-ri-na.

XARADA.

Com ho es tercera y prima,

la primera es animal,

son vocals primera y quarta,

la segona es consonant,

tersa y quarta es un politich

impolitich y bestial.

Un, dos, tres se mostra incrédul,

pertanyen al castellá

dos ab prima y dobla tersa.

Lo tot se pot encertar:

es lo nom d' un cos científich

que parla molt y res fa,

y es també 'l nom d' un periódich

que l' infelis va abortar.

UN OBRER.

GEROGLÍFICH.

VARIETAT

Las soluciones se donarán en lo número de dissapte.

Correspondencia de La Barretina.

M. B. Barcelona. Llegueixi 'l numero. R. M. de la R. La seva feitura ben correcte ja podra anar. M. S. La Bishal. La poesia es millor que la primera, pero tampoch la puch publicar. Enviem la solució de la xarada, que la publicare. M. A. y M. Sabadell. Entesos. J. C. Id. Lo mateix. P. F. Barcelona. Que amigos tienes Benito... L. M. Id. Vosté al menos m' agrada porque es razonable. Tot ho publicare. P. Id. No puch. L. S. y P. Id. Veurem lo seu article. P. M. y M. Tot ho publicare. P. C. Barcelona. Enterat. M. G. y V. Id. Si senyor. L. de M. No li puch contestar res porque lo seu article es molt delicat y s' ha de llegir ab molta atenció. Llegueixi 'l numero que vé. L. B. M' ha de enviar la solució. F. B. y V. Ab molt gust. F. T. y B. Lo mateix. J. S. Publicaré la poesia un poch corregida. L. M. Publicaré algun cantar. F. S. y de D. No li puch complaure. J. R. V. Ja ho crech home, ab molt gust. A. B. y J. Si senyor. V. E. Ja saben que las columnas del periódich estant sempre a la disposició de vostés. A. S. V. Publicaré alguna cosa. J. M. A. Enterat. F. L. Corregida podra anar. A. V. Girona. Demanilas al seu germá. L. de la R. Home, també entre poch y massa. Creguim: no fassi versos. E. V. M. Per mica que pugui publicare la seva orientat. J. S. Publicaré alguna cosa. F. M. P. Dissapte sens falta y ab molt gust. G. C. B. Avuy no ha pogut ser, pero dissapte sí.—A. S.

DIRECTOR ÚNICH: D. ANTON SERRA.

Editor responsable: D. FRANCISCO ALFONSO.

Barcelona.—Imp. de Jaume Jeps, carrer de Petritxol, 14.—1888.